

Med det beløb, der afsættes i lovforslaget, gives der mulighed for at bygge på de evner, de pågældende personer måtte have. Initiativet skaber ikke kun gode betingelser for, at repatrieringen lykkes efter de første måneder, men sikrer forhåbentlig et længere perspektiv. Der er desuden en sidegevinst forbundet med den nyskabelse, nemlig den udvikling, som de tilbagevendte kan være med til at katalysere med denne »iværksætterordning«.

Så har der været talt noget om fortrydelsesretten. Udvidelse af fortrydelsesretten er helt nødvendig, hvis loven skal få betydning. Denne ret er med radikale øjne ingen luksus, men den sikrer den fornødne ro og tryghed, der er fundamental for at koncentrere alle kræfter om at falde til i hjemlandet igen. Jeg gentager det, jeg sagde i mit spørgsmål til fru Birthe Rønn Hornbech tidligere i debatten, nemlig at det er glædeligt, at der er så stor opbakning blandt høringsparterne i deres svar til lovforslaget, og at de alle sammen i væsentlig grad netop betoner, at fortrydelsesretten bliver forlænget.

Afslutningsvis vil jeg understrege, at for Det Radikale Venstre er succeskriteriet ikke antallet af mennesker, der vælger at benytte lovens tilbud, men kvaliteten af den repatriering, som nogle ønsker at begive sig ud i. Repatriering er som sagt egentlig et spørgsmål om integration, og integration er, som vi ved fra debatten herhjemme, en svær proces. Det gælder også, når det foregår i ens eget land, og det er derfor vores ønske, at dette lovforslag bliver vedtaget med et bredt flertal og dermed kan være med til at give mennesker en god ballast, når de begiver sig ud på en ny og meget stenet vej.

Søren Søndergaard (EL):

Som udgangspunkt er vi fra Enhedslisten positive over for forslagets formål: at lette mulighederne for, at flygtninge og andre kan vende tilbage til deres hjemland – hvis de ønsker det, vel at mærke, og det lægger vi vægt på. Repatriering skal være frivillig og må ikke blive noget, man påtvinger folk, og derfor er vi også tilfredse med, at det af lovforslagets § 2 fremgår, at der skal være tale om frivillighed. En repatrieringspolitik må ikke forveksles med udvisningspolitik. Her kan man så have de synspunkter, man nu har, men det er noget andet end udvisningspolitik, og derfor er princippet om frivillighed helt centralt at få slået fast.

Men selv om vi er enige i hovedsigtet i lovforslaget, selv om vi kan bifalde, at der på en

række områder sker forbedringer i både sagsbehandling, den økonomiske støtte og vilkårene for at undersøge forholdene i hjemlandet inden afgørelsen om at vende tilbage, er der nogle knaster i udspillet, som vi synes trænger til en grundig overvejelse.

Det er gennemgående i flere af høringssvarene, der er blevet indsendt fra organisationerne, at man støtter forslaget; men vi har også bemærket, at Dansk Flygtningehjælp har rejst spørgsmålet om, hvem der skal stå for rådgivningen af flygtningene. Hidtil har det alene været Dansk Flygtningehjælp, men sådan ønsker ministeren det ikke fremover. Der skal være andre aktører på banen, men vi savner argumentation for den ændring.

Man kan vel forstå forslaget på to måder: enten er det en fortsættelse af regeringens offensiv mod Dansk Flygtningehjælp for at få tømt organisationen for kraft og indhold, eller også så er det en luns, der gives til den borgerlige opposition i håb om at få dens støtte. Vi vil i hvert fald gerne have udbygget, hvad der er baggrunden for den ændring.

Så synes vi, der er en helt særlig diskussion, som der er behov for at tage hul på, og det er, hvordan vi undgår, at støtte til repatriering – også god støtte til repatriering – bliver en støtte til den enkelte i modsætning til støtte til det kollektiv, den pågældende vender tilbage til. Hvis vi f.eks. tager Bosnien, formåede nogle at flygte – og godt for dem – mens andre ikke formåede at flygte og levede under utrolig vanskelige og kummerlige vilkår, mistede familied medlemmer, mistede børn osv. under krigen. Og når der bliver en fred, en skrøbelig fred med massevis af problemer, mangel på arbejde osv., er der nogle, der kan vende hjem med en eller anden støtte fra en udenlandsk stat, mens de andre får meget lidt.

Jeg ved godt, at der i § 11 åbnes mulighed for, at man kan indgå i noget genopbygningsarbejde; men jeg vil godt læse formuleringen i bemærkningerne op, fordi jeg tror, at bare oplæsningen af formuleringen vil illustrere problemet:

»Det foreslås på denne baggrund, at kommunalbestyrelsen, hvis en udlænding i forbindelse med ansøgning om hjælp udtrykker ønske om at arbejde på et bistands-, reintegrations-, genopbygningsprojekt eller lignende, skal rette henvendelse til Indenrigsministeriet eller den myndighed, organisation eller forening, som ministeriet har overladt rådgivningsopgaven til,